

SUOMEN PAKOLAISAVUN

KUNTA- JA ALUEVAALISUOSITUKSET 2025–2029

Suomen
Pakolaisapu

Keväällä 2025 järjestettävissä kunta- ja aluevaaleissa valitaan valtuutetut kuntiin ja hyvinvointialueille päättämään kaikkien arkeen ja elämään vaikuttavista yhteisistä asioista. Kunnat vastaavat muun muassa koulutuksesta, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluista, kotoutumisen edistämisestä ja työllisyyspalveluista. Hyvinvointialueiden toiminnan ytimessä taas on sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestäminen.

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on tärkeä vastuu hyvinvoinnin, yhdenvertaisuuden ja osallisuuden turvaajina. Kuntien ja hyvinvointialueiden tulee huolehtia siitä, että kaikki sen asukkaat löytävät palveluihin, heitä kohdellaan yhdenvertaisesti ja he kokevat olonsa turvalliseksi ja tervetulleeksi. Syrjimätön ja kaikki huomioiva kunta ja hyvinvointialue on elinvoimainen houkuttellen asukkaikseen uusia työntekijöitä, perheitä, koululaisia ja yrittäjiä moninaisista taustoista.

Suomen Pakolaisapu on koonnut suositukset kunnille, hyvinvointialueille ja tuleville päättäjille. Suosituksemme koskettavat saavutettavia ja toimivia palveluita, inklusiivista työelämää sekä kaikkien asukkaiden yhdenvertaisuutta ja osallisuutta.

Suomen Pakolaisapu ry on Suomen suurin pakkomuuttoon liittyviin kysymyksiin erikoistunut asiantuntijajärjestö. Autamme vuosittain tuhansia ihmisiä toipumaan konflikteista ja kotoutumaan uusiin yhteiskuntiin. 60 vuoden aikana työmme on näkynyt Suomen lisäksi Afrikassa, Lähi-idässä, Aasiassa ja Euroopassa. Olemme YK:n pakolaisjärjestö UNHCR:n virallinen viestintäkumppani Suomessa.

LUE LISÄÄ JA OTA YHTEYTTÄ

Lue lisää meistä verkkosivuillamme osoitteessa pakolaisapu.fi.

Seuraa meitä somessa:

[@pakolaisapu](https://www.instagram.com/pakolaisapu)

[Suomen Pakolaisapu - Finnish Refugee Council](https://www.facebook.com/pakolaisapu)

[Finnish Refugee Council - Suomen Pakolaisapu](https://www.linkedin.com/company/pakolaisapu)

1. TOIMIVAT PALVELUT SAAVUTTAVAT KAIKKI

KUNNISSA JA ALUEILLA TARJOTAAN MONIPUOLISESTI SAAVUTETTAVIA MATALAN KYNNYKSEN PALVELUJA

- Kunnat tarjoavat maahanmuuttaneille matalan kynnyksen ohjausta ja neuvontaa moni- ja selkokielellisesti. Kuntaan voidaan esimerkiksi perustaa monikielinen palvelukeskus tai kehittää olemassa olevan palvelukeskuksen toimintaa.
- Kunnat ja hyvinvointialueet sitoutuvat moni- ja selkokielelliseen sekä monikanavaiseen viestintään, jotta tieto palveluista saavuttaa mahdollisimman monet. Oikean tiedon saavutettavuus purkaa myös terveys- ja sosiaalihuoltoon kohdistuvia väärinymmärryksiä sekä rakentaa luottamusta.
- Luottamuksen rakentamiseksi ja eri ryhmien tavoittamiseksi kunnat ja hyvinvointialueet työllistävät palveluihinsa eri kielisiä ja taustaisia työntekijöitä.
- Hyvinvointialueet kohtuullistavat asiakasmaksujensa tasoa, jotta myös pienituloisilla on aito mahdollisuus hakeutua palveluihin.
- Kunnissa ja hyvinvointialueilla hyödynnetään tehokkaasti ja monipuolisesti järjestöjen toimintaa, osaamista ja verkostoja.

KUNNAT JÄRJESTÄVÄT MONIKIELISTÄ YHTEISKUNTAORIENTAATIOTA MAAHANMUUTTANEILLE

- Kunnat sitoutuvat järjestämään kotoutumista edistävän lain mukaista dialogiseen opetusmuotoon perustuvaa [yhteiskuntaorientaatiota](#). Eryteisesti pienempiä kuntia kannustetaan yhteistyöhön toisten kuntien kanssa orientaation järjestämiseksi myös vähemmän yleisillä kielillä.

PAPERITTOMAT HENKILÖT HUOMIOIDAAN PALVELUISSA JA HEILLÄ ON OIKEUS VÄLTTÄMÄTTÖMÄÄN HOITOON

- Hyvinvointialueet sitoutuvat tarjoamaan kiireellisten terveydenpalveluiden lisäksi myös välttämättömiä terveyspalveluita kaikille [paperittomille](#) henkilöille.

KUNNAT VASTAANOTTAVAT KIINTIÖPAKOLAISIA

- Kunnat huolehtivat siitä, että kiintiöpakolaisille varataan vuosittain riittävästi kuntapaikkoja. Kunnissa kehitetään pitkäjänteisesti kiintiöpakolaisten vastaanottoa ja jaetaan hyviä käytänteitä.
- Kunnat sitoutuvat tekemään kiintiöpäätökset aina syrjimättömästi ja yhdenvertaisuuslakia noudattaen.

2.TOIMIA INKLUSIIVISEN TYÖELÄMÄN ETEEN

KUNNISSA PURETAAN MAAHANMUUTTANEIDEN TYÖLLISTYMISEN ESTEITÄ

- Kunnissa tarjotaan maahanmuuttaneille laadukasta ja räätälöityä uraohjausta työmarkkina-asemasta riippumatta.
- Kunnissa panostetaan maahanmuuttaneiden osaamisen tunnistamiseen ja arviointiin sekä ulkomaisten tutkintojen tunnustamiseen. Kunta voi esimerkiksi tehdä yhteistyötä koulutuslaitosten kanssa, jotta ulkomailla hankittuja tutkintoja voidaan muuntaa suomalaisiksi pätevyysvaatimuksiksi.
- Kunnat tarjoavat yrityksille neuvontaa ja työkaluja maahanmuuttaneiden rekrytointiin sekä esimerkiksi tehtävänkuvien kielivaatimusten arviointiin. Kunnat voivat kehittää kannustinohjelmia, jossa maahanmuuttanut voi yhdistää kieliopintoja työntekoon tai järjestää työkokeilu- ja harjoittelupaikkoja yhdessä paikallisten työnantajien kanssa.
- Kunnat tukevat suomen ja ruotsin kielen oppimista työpaikoilla.

KUNNISSA JA HYVINVOINTIALUEILLA EDISTETÄÄN TYÖELÄMÄN MONIMUOTOISUUTTA

- Kunnat ja hyvinvointialueet sitoutuvat monimuotoisuuden edistämiseen. Kunnat ja alueet toimivat vastuullisina työnantajina edistäen yhdenvertaista työelämää ja rekrytointikäytänteitä. Rekrytoinneissa voidaan hyödyntää esimerkiksi positiivisen erityiskohtelun periaatetta, jolloin rekrytoinnissa kiinnitetään erityistä huomiota aliedustettujen ryhmien, kuten maahanmuuttaneiden, palkkaamiseen.
- Kunnat ja hyvinvointialueet tarjoavat monimuotoisuuskoulutusta, jolla pyritään purkamaan työyhteisössä esiintyviä ennakkoluuloja sekä lisäämään henkilöstön osaamista. Koulutuksissa tulisi painottaa [antirasistinen näkökulma](#).

TYÖPERÄISEEN HYVÄKSIKÄYTTÖÖN PUUTUTAAN JA SITÄ ENNALTAEHKÄISTÄÄN AKTIIVISESTI

- Kunnissa järjestetään työnantajille suunnattuja koulutuksia työelämän lainsäädännöstä, eettisestä rekrytoinnista ja maahanmuuttaneiden työntekijöiden erityistarpeista.
- Kunnissa on tarjolla matalan kynnyksen palveluja, joista työperäisen hyväksikäytön uhrit voivat hakea apua ja neuvontaa luottamuksellisesti. Kuntien työntekijöitä koulutetaan tunnistamaan hyväksikäytön muotoja ja tarjoamaan uhrille oikea-aikaista ohjausta, kuten tukea oikeudellisten prosessien käynnistämiseen tai ohjausta kriisipalveluihin.
- Kunnissa kehitetään paikallisia valvontamalleja, jotka keskittyvät työpaikkojen eettisten käytäntöjen varmistamiseen. Tämä voi tarkoittaa yhteistyötä työmarkkinavalvonnasta vastaavien viranomaisten kanssa tai uusien valvontakäytäntöjen pilotointia.

3. EDISTETÄÄN YHDEN- VERTAISUUDEN TOTEUTUMISTA JA VAHVOJA VÄESTÖSUHTEITA

TOIMIA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI SEKÄ MONIPERUSTAISEN JA RASISTISEN SYRJINNÄN TORJUMISEKSI

- Kunnat ja hyvinvointialueet laativat toiminnalliset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat. [Antirasismi](#) otetaan osaksi suunnitelmia tai luodaan erillinen antirasistinen strategia.
- Yhdenvertaisuussuunnitelman toteutumista seurataan systemaattisesti ja toimenpiteiden tuloksia ja vaikutuksia mitataan.
- Kuntien ja hyvinvointialueiden rakenteita, päätöksentekoa sekä käytänteitä arvioidaan yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta.
- Yhdenvertaisuus- ja antirasismikoulutuksista tehdään osa kuntien ja hyvinvointialueiden henkilöstön perehdytystä. Koulutusta tarjotaan myös kunta- ja aluevaltuutetuille.
- Koulutuksen suunnitteluun osallistetaan yhdenvertaisuus- ja antirasismiteemojen erityisosaajia kunnan omista asiantuntijoista tai esimerkiksi järjestösektorilta.

KUNNISSA EHKÄISTÄÄN SOSIAALISTA JA ALUEELLISTA ERIYTYMISTÄ

- Kunnat tarjoavat kohtaamispaikkoja, joissa eri taustoista tulevat kuntalaiset voivat olla vuorovaikutuksessa. Kohtaamispaikoissa kuten kirjastoissa, nuorisotiloissa ja perhekeskuksissa tulisi järjestää myös moni- ja selkokielistä toimintaa eri-ikäisille.
- Kunnat sitoutuvat segregaatiota ehkäisevään ja purkavaan kaavoitus-, asunto- ja koulutuspolitiikkaan sekä kaupunkisuunnitteluun. Kunnissa pidetään huoli siitä, että kohtuuhintaisia asuntoja on saatavilla riittävästi eri asuinalueilla.
- Kunnissa on riittävästi matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksia eri ikäisille ihmisille. Erytishuomiota tulisi kiinnittää eri taustoista tulevien lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksiin sekä maksuttomiin harrastuksiin, jotka eivät kuormita pienituloisten perheiden taloutta.

4. EDISTETÄÄN OSALLISUUTTA JA AKTIIVISTA KANSALAISUUTTA

- Kunnissa ja hyvinvointialueilla varmistetaan, että maahanmuuttaneet ja muut vähemmistöt osallistetaan heille suunnattujen ja heidän elämäänsä vaikuttavien palveluiden kehittämiseen.
- Kunnissa ja hyvinvointialueilla vahvistetaan asukkaiden aktiivista kansalaisuutta sekä kehitetään aidosti saavutettavia osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.
- Kunnissa tuetaan monikulttuurisen kansalaisyhteiskunnan toimintaa ja tehdään yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan toimijoiden kanssa. Järjestöjen rooli demokratian edistäjänä sekä julkishallinnon toimintaa tukevana ja täydentävänä tahona tunnustetaan. Järjestöjen toimintamahdollisuuksia tuetaan aktiivisesti.

